

Pályázatok

Pályázatok és apróhirdetések díjazása
Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Allástkeresőknek 10, ill. 20 fillér. Az összeg előre hárulandó be; lehet 10 filléres levélbélyegben is. Jelleg levelek továbbításához 20 fillér bélyeg mellékelendő.

A bajai izr. hitközség a főkantori állásra ezennel pályázatot hirdet. Ezen állásra pályázhatnak oly kántorok, akik a 40-ik életévüket még be nem töltötték, zeneileg képzettek, erőteljes tenor, vagy magas bariton hangjuk van, énekkar be-tanítására képesek és azt vállalják is, mő-hel és baromfimeztési képesítéssel bírnak, úgyszintén a tradicionális és modern istentiszteleti énekekben és a Tóraolvasásban jártasak. Előnyben részesül oly pályázó, aki nagymarhavázásra is képe-sítéssel bír. Javaldalmazás megegyezés szerint. Pályázók kérvényeiket, a vallá-sos életre, eddigi működésre, valamint az életkor és családi állapotra vonatkozó ok-mányokkal felszerelve folyó évi április hó 30-ig a hitközség jegyzői hivatalához küldjék be. Próbaelődást csak a meghí-vottak tarthatnak, akiknek útiköltségét megtérítjük. Az állás folyó évi augusztus hó 15-én foglalandó el.

A bajai izr. hitközség elöljárósága.

Kóser פסח של fajborok

Grosz J. József budai főrabbi úr hec-serével.

Szemelt rizling 70 fillér, Édes tokaji szamorodni P. 1.20, tokaji aszu P. 3.— FAHN-borkereskedés, Budapest, Margit körút 3. Legkisebb rendeléseket is házhoz küld. Telefon: 53-4-81.

Tokajhegyaljai saját termésű kóser פסח של borok

korsónként is szállítva utánvét mellett:
I. aszu 3 l. korsóval együtt P. 7.50
I. édes szamor. 3 l. " " P. 4.—
I. száraz " 3 l. " " P. 3.50
Fendrich Testvérek, Sátorajauhely
Vizszeladókknak külön árajánlat.

פסח של paprikát

két elismert orth. főrabbi hec-serével, plombázva, szállít, kisebb mennyiségben is.

UNGÁR IRÉN, Szeged,
Báró Jósika-u. 13.

Apró hirdetések

FÉRJHEZADNÁM csinos, 22 éves le-ányomat hozományával és kelengyével, volt bócherhez, „Mejúcsesz” jelige.

MASGIACH KERESTETIK vendéglőbe, aki irocai munkák végzésére is alkal-mas. Nem-zsidó szakács mellett, min-den vallási megbízhatóságot igénylő munkát személyesen kell végeznie, a konyhában feleségének is segítkeznie kell, Kort, családi állapotot, esetleg ha-sonló minőségű alkalmazást feltüntető ajánlatot a kiadóhivatal „Neemon” jeligén továbbít.

ORTH. KÓSER cukrászsütemények, keksz, kétszersült, elsőrangú minőség-ben, szép kivitelben, (Vidékre is.) Sel pessach árura szóló előjegyzéseket már most felveszek. Kérjen árjegyzéket. Referencia: a helybeli rabbinátus. Men-czer Lázár, Bratislava, Hummel-u. 25
LIBAZSIR, orth. kóser sel pessach, nagy-ban és kicsinyben (fél és 1 kg- os do-bozokban is) Magyarországon legol-csőbb: Kornhauser Adolfinál, Debrecen, Simonffy utca 1.

CERTIFIKÁTTAL bíró fiatalember ko-moly leányt házasság útján Paleszti-nába vimme. Leveleket „Költseghozzá-járulás” jeligére a kiadó továbbít.

VENNÉK használt, jókarban levő vilnai Sászt és Moginomot. „Szorgalmas” jelige.

JICHÜSZ-CALÁDBÓL való bochür, talmidchóchom kerestetik egy hírneves szentéletű gaon szép leánya részére. Hozomány 4000 P körül és teljes el-jes ellátás („koszt”) egy ideig. „Zivug tajv” jeligére (32 fill. bélyeg.)

TALMUDTÓRÁK, melyek perselyeket rendelni óhajtanak, együttes nagyobb ren-celés végett írjanak az: Orth Tal-mudtórahoz, Nyiregyháza.

FŐZÉS-SÜTÉSSEN önálló, ápolásához értő, intelligens, szerényigényű, 46 éves házvezetőnő icősebb urhoz ajánlkozik helyben, vidékre, puszta is. T. K. Buápest, Izabella-u. 73., félemelet 3.
HÓRÉ B'SZÓMIM c. kiváló mű a Tórára, olcsón megrendelhető: kötve 1.60 pengő, fűzve 1.40. Güns Jenő rabbinál, Apc.

KIMONDOTTAN intelligens úrinő, fővá-rosban elhelyezkedést keres ellátásért, fizetési igény nélkül. „Tavasz” jelige. (20 fill. bélyeg.)

GYERMEKEIM mellé, intelligens, vallá-sos, jó házból való leányt keresek. „Családtagnak tekintjük” jeligére, Mü-l-lerhez, Bratislava, Ecllov-dvor.

SZORGALMAS BÓCHEROK nálam ki-tűnő eredményt érhetnek el gemőre- és poszkim tanulmányaikban, egyúttal el-sőrendű magid-kiképzésben részesül-nek. Kifogástalan teljes ellátás havi 40 pengő. Jelentkezési határidő: Niszon 8. Brizsk Salamon rabbi, Jánoshalma.

MÉ J'HÚDO kiváló rezponzum-mű ára: fűzve P 3.40, kötve P 4.— frankó. Megrendelhető: Altmann főrabbinál. Paks.

IDŐSEBB úrinő mellé orth. háztartásban jártas leány kerestetik. Gansel Márton, Sahy (Szlovenczkó).

HASOVASZ AVÉDO! Két hét előtt az éjszakai vonattal Budapestről Szeged felé utazva, Félégyházán eltűnt a kofferom, mely taliszt, tfilint (a tar-tón Z. S. monogramm van) és fontos iratokat is tartalmazott. Becsület-es megtaláló sziveskedjék jutalom ellené-ben hozzám eljuttatni. Zuckermann Samu, Ófehértó.

GÉPJÁRMŰVEZETŐI szakvizsgával rendelkező üveg- és porcellánkereskedő-segéd, a szakma mincén ágában abszo-lut jártassággal és 10 évi gyakorlattal bír, állást változtatna. „Esetleg benő-sülne” jelige (20 fill. bélyeg).

VALLÁSOS leány kerestetik vidéki vá-rosba, gyermektelen házaspárhoz. Fő-zésben, némileg varrásban is jártas le-gyen. Családtagnak tekintjük. „Csakis megbízható” jelige.

HAT KÖZÉPISKOLÁT végzett árva-leány, elhelyezkedne, vallásos házba gyermekek mellé, vagy más minőség-ben is. Beszél németül, házi munkában segít. Cím: Sternnél, Bpest, Holló u. 1.

BECKERT HUGÓ

parókakészítő specialista

A legújabb modellek
állandóan raktáron.

Budapest, Dob ucca 27
(Skrek-ház) Mérsékelt árak!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ

Springer nyomda Bethlen Gábor u. 33.

Divatos, izléses parókák hullámos hajból
PIECHNIK és MECHTL-nél
Hajműterem IV., Váci-utca 18. Mérsékelt árak!

ארלנע מיינע יידישע צייטונג

כ"ה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 48
Telefon: 42-5-90. Csekk száma: 50.701
Egész évre: 20 pengő. Külföldre P 25.

Szerkeszti:
Groszberg Jenő

A képviselőválasztások és a zsidóság

Az országgyűlési választások lefo-lyása tanúságot tesz arról, hogy a fele-kezeti gyűlölet, a faji gyűlölet olcsó babérkeresése nem tudott gyökeret verni Magyarországon, dacára annak, hogy a nem-zsidó lakosság gazdasági helyzete majdnem olyan rossz, mint a zsidóságé és mindenkor könnyű eszköze volt a fe-lelőtlen izgatásnak: a zsidóságnak bün-bakként való odaállítása. Hogy ilyen irányban folyt is izgatás a választások

folyamán, mutatja, hogy a nyilaskeresz-tesekre, vagyis a magyar hitleriánu-sokra, elég tekintélyes számú szavazat esett. Mindezt az aggasztó jelenséget el-lensúlyozza azonban az az óriási fölény, amellyel a Nemzeti Egység Pártja ki-került a választásból és így a külföldi példákkal való ijesztgetés, a külföldi áramlatok utánzására való buzdítás tel-jesen kárba veszett és meddő kísérlet. Az a beszéd, amelyet Frankl Adolf, az

orthodoxia felsőházi képviselője tartott a felsőházban, amely beszédben a kor-mány feladatának mondja a jogegyen-lőség igazságérzetének és a rend nyu-galmának biztosítását, sem vesztette el hatását. A választási beszédekből kitű-nik, hogy mindenki szükségesnek tartja, hogy az eddigi; egész Európában mel-tán elismert és dicsért konzolidáltság megmaradjon, mint egy jobb jövő biz-tosítóka.

Gyöngy a cserép alatt...

- Egy vidéki orthodox főrabbi intő szózata -

„Ha fel nem emeltem volna a cse-repet, nem találtad volna meg alatta a gyöngyszemet.”

(Jevomajsz 92.)

Nem kisebb embernek felelő eme nagysúlyú szavakat Rabbi Janai, mint Izrael egy másik nagy bölcsének, Rabbi Jajchononnak. És a gyöngy, mely ész-revélenül hevert volna a homályban, mely mellett még egy oly bölcs is, mint aki Rabbi Jajchonon volt, elhaladhatott volna, anélkül, hogy ráhaderített volna: nem kisebb ékköről hangzott el ama igazság, mint magáról a Misnáról! És Rabbi Jajchonon nem tiltakozott eme axioma ellen. Évezredekig heverhet a legragyogóbb gyöngy, legkáprázatosabb ékkő, s nem veszi észre senki. Nem ké-pes ragyogtatni színpompáját, ha kis cserépdarab borítja el a látó szem elől. És ott fekszik észrevétlenül, értéktele-nül, ha nem akad valaki, aki a cse-repet elemelje, ha nincs aki szemünk elől az eltakaró leplet eltávolítsa.

Nem tehetek róla, de nem beszélhetek másként. Én mégis úgy látom — mond-hattok bármit —, hogy a mi nagyjaink, azoknak a szelleme, tanításaik, fel nem mérhető kvalitásaik: drágakövek, ra-

gyogványos értékek ugyan, de ha ot-tahagyjuk őket eldugva, félretolva, hogy volnának képesek besugározni a gyerme-kek, az ifjúság lelkébe? Hogy volnának képesek eszméik tanításaik gyújtó me-legét, erkölcsi világszemléletük világító fényét rávetíteni útjakra, mikor a fény-fogók mindennek útját állják?! Mert szemközt áll a napi sajtó, mely egy egészen más, nekünk idegen, velünk sokszor ellentétben álló bolygó-rendszer napjainak fényét árasza ifjúságunk felé. Mi pedig hagyjuk mindezt, gyűjto-gatni legdrágább értékeinkben, gyerme-keink, ifjúságunk, de különösen leány-gyermekeink bimbózó lelkében és egyet-len megmozdulással sem igyekszünk az akadályokat félretolni, mellyel a mi nagyjaink szellemragyogásának kibon-takozását elősegíthetnénk! És oda ra-gad a fiatal, fogékony lelkekre,

ifjúságunk felfogásába belekövese-dik oly eszmei tartalom, oly szel-lemi orientálódás, amelyhez igazán lehetetlen, hogy hozzáférközzenek az általunk hirdettet eszmék, amiket mi vallunk igaznak, örökéletű-nek ember és ember iránti kötelmekben, erkölcsi szigorban, avagy bocsánatban és

I'tenimádatban. És ha még oly ragyo-góak is eme eszményi tanítások, ha még oly drágaköves szíporokák ömlenek azokból, hasztalan, a legkisebb cserép, a legtörékenyebb, a legdurvább is el-rejti azokat.

Hol vannak ama íráskok, melyek leá-nyaiknak és ifjúságunknak oly tükör-képekben forgatnák a mindennapi élet eseményeit, hogy a szent tanunk szem-szögéből szemlélve alkothassanak ma-guknak véleményt arról, hogy mit tartan-ak erkölcsnek és mit értéktelen töre-keny cserépnek?! Miért nem szólaltat-juk meg eme szellemóriásokat, miért nem terjesztjük írásban, nyomtatásban szemlélődésük képeit, kutatásaik leszűrt eredményeit? Nem a tinta volt-e min-dig ama varázsszer, mellyel lelkünket mi megtartani voltunk képesek?

Nem a betűk voltak-e mindig a mi katonáink?

Mi, kik a világban, úgyszólván, a betű népe elnevezést viseljük, miért, hogy most oly fölöslegesnek tartjuk igénybe venni a betű hatalmát?

Avagy valóban azt hisszük, hogy a Misnáról az imént elhangzottatott tétel,

miszerint a cseréptől eltakart drágakő nem ragyoghat, a késői Nagyokról már nem áll meg? Miért, hogy a Tóra nagyjainak nevét nem halljuk ifjúságunk ajkain említeni? Miért nem ismételtük, miért nem dicsérik a Ti szellemetek szípkáit, a Ti aforizmaikat, a Ti véleményeiket eseményekről, törekvésekről, világmozgalmakról, alakula-

tiokról? Hogy van az, hogy bármely kabarénagság szellemi torzát ismeri a mi ifjúságunk, lelkesülten tovább adja, szájról-szájra jár mint féltett kincs; de egész életet betöltő kutatások, szemlélődések termékei számukra egyszerűen a fel nem fedezett, az ismeretlen északi sarak? És nem tartjátok égető feladatnak ezen változtatni?! (Aláírás)

Fleischer Lipót: Rabbi Azülió utinaplói

Dr. Freimann Aron, a majnai Frankfurt városának könyvtárosa, a világhírű bibliográfus rendezte sajtó alá és az előkelő „Mecicé Nirdómim” egyesület adta ki Rabbi Chájim Jozsef Dóvid Azülió (Chide) héber utinaplóit „Magol Tajv Hasólém” címen.

Azülió rabbi fölötté érdekes egyéniség volt és alig találunk hozzá hasonlót a rabbik történetében. Nagy talmudtudós, kabalista, bibliográfus és hitszónok volt ő egy személyben és emellett beutazta az egész zsidóvilágot, ami az ő idejében — a XVIII. században — nem tartozott a könnyű vállalkozások közé. Fölötté jellemző azonban Azülió rabbi egyéniségére, hogy rengeteg utazásáról naplót vezetett és ezt adta ki dr. Freimann két részben: 216 oldalon.

Azülió rabbi Jeruzsálemben született 1727-ben. Vagy 27 éves korában megbízták őt Jeruzsálem nagyjai, hogy ősrégi szokás szerinti, főképp Európában adományokat gyűjtönn a palesztinai szegények számára és hogy szervezze meg az ezen célra való állandó és rendszeres adakozást.

Útja Palesztinából Egyiptomra, Észak-olaszországra, Németországra, Hollandiára és Angolországra át vezetett Franciaországra és onnan Olasz- és Törökországba keresztül vissza Palesztinába.

Ezen óriási utat, rengeteg viszontagság közepette, öt év leforgása alatt tette meg és ennek naplószerű leírását foglalja magában a mű első része.

Vagy 15 esztendővel később ugyanily megbízással ismét útrakelt és kiindulva Palesztinából, bejárta Egyiptomot, Tuniszt, Olaszországot, Franciaországot, Hollandiát, Belgiumot és onnan vissza Franciaországon keresztül ismét Itáliába egész Livornóiig jutott, ahol végleg megtelepedett és innen intézte a gyűjtést a palesztinai szegények számára. Itt meg is halt, vagy 80 éves korában. Ezen utinaplókat foglalja magában a mű második része.

Azülió rabbi tág látókörű ember volt, akit minden érdekelt. És ami érdekelt látott, hallott vagy olvasott: mindent feljegyzett. Nagy tudással indult el, de ezt az úton egyre csak gyarapította. Mindennél felkereste a nyilvános és privát könyvtárakat és különösen ritka kéziratokat után kutatott nagy kitartással. Én gyanítom, hogy nem is a pénzügyítés, hanem inkább a könyvek után való fanatikus vágya hajtotta őt oly messze földre.

Rengeteg híres rabbi, tudóssal, közéleti férfival találkozott és mindenről jegyzeteket készített magának. Koronás fők is fogadták őt, magasrangú keresztény

egyházfők, akadémiai tagjai és más nem-zsidó tudósok órák hosszat hallgatták, amint kérdésekre válaszolt. Zsidó testvéreink is állandóan megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel üdvözölték a nem mindennapi szent embert és nagy tudóst. Csak ritkán jegyzi fel naplóiban oly hitközségi potentátok nevét, akik megengedték maguknak, hogy az érzékeny lelkű kutatóval nagyon éreztesék kis hatalmukat, amivel herosztratoszi dícsőséget szereztek maguknak.

Útjegyzetei bárkinek is élvezetes olvasmányt nyújtanak, de ezenfelül történeti, kortörténeti, bibliográfiai és folklórikus szempontból fölötté értékesek. Ezen utinaplók által többhelyütt lehet kiegészíteni Azülió főművét: a híres „Sém Hagdajlim”-ot, amelyben 1200 talmudtudós életrajzi adatait adja alfabetikus sorrendben és több mint 2200 mű leírását. köztük rengeteg kéziratét. Viszont a „Sém Hagdajlim” révén is többhelyütt lesznek világosabbak az utinapló egyes megjegyzései.

Dr. Freimannak nagy érdeme, hogy ezen pontokra fölötté értékes szelvényekben gyakran utal, továbbá, hogy latin betűkkel átírja Azülió által héber betűkkel írt és így igen nehezen érthető helyneveket, olasz, francia és spanyol szavakat. A könyv végén 36 oldalra terjedő névjegyzék van, ami nagyban elősegíti annak használhatóságát.

A mű első része még 1921-ben jelent meg, Berlinben, a második pedig most Jeruzsálemben, ahová a „Mecicé Nirdómim” egyesület is Berlinből áttette a székhelyét.

חמאה כשרה CUKOR

az orthodox hechserre reflektáló hithű hazai zsidóság részére ez évben is

Központi Irodánk irányítása mellett készült. Ezt a felragasztott 1935. évi dátummal jelzett vígnetták tanúsítják.

A cukor gyártása ez évben is a Selypi Cukorgyár R.-T.-nél (Budapest, V., Zrínyi-utca 14.) történt, Silberstein Dávid váci főrabbi vallási főfelügyelete alatt.

Központi Bizottságunk Rabbikollégiumának vallási döntése szerint: az orthodox hívek csak olyan kereskedőknél szerezhetik be SEL PESZACH CUKOR szükségletüket, akik üzletükben kizárólag ezen központi felügyelet alatt készült cukrot árúsítanak, nehogy az esetleges elcsesülésből vagy összekeveredésből vallási tilalomszegések keletkezessenek.

Budapest, 1935. évi március havában. A magyarországi autonóm orthodox izraelita hitfelekezet KÖZPONTI IRODÁJA (Budapest, VI., Eötvös-utca 19. szám.)

A választott bíróság Huszton megszüntette a choszid-neológ hitközséget

Huszti, március 31. Amint a „Zs. Ú.” pürimi számában beszámoltam, a felekezeti választott bíróság, Adler hanusfalvi főrabbi elnöklése alatt vasárnap, e hó 24-én, ismét összeült és egészen csütörtökig szakadatlanul folytak a két párt, ill. bírái közötti tárgyalások. A hitközséget Davidovits Benő elnök; a choszid-ellenzék (mely tudvalevőleg „neológ” név alatt külön hitközséget alakított) pedig Rosenfeld Mózes képviselte. A kihallgatások után a hitközség nevében tárgyaló bírák: Landau vereckei főrabbi és R. Jozsef Léb Weisz (Munkács) megegyezési döntést (peser-t) kértek; az ellenzék bírái: Feldbrand sebesi főrabbi és Goldstein D. (Kassa) azonban din tajró alapján hozandó ítéletet követeltek.

A tárgyalások egész tartama rendkívül izzó hangulatban folyt le. Az izgalom csütörtökön érte el tetőfokát a városban, mivelhogy akkorra várták az ítélethozatalt. A bíróság jónak is látta, ítéletkihirdetésre a szomszédos Nagyszőlőse átvonulni...

Nagyszőlősen azután a bíróság este 8 órakor egy 21 §-ból álló — megegyezési alapon megkonstruált — pszak bész dint kézbesített ki a feleknek. (Az ítéletet azonban csak 4 bíró írta alá, míg az ötödik, Goldstein, Kassa, megtagadta az aláírást a „megegyezési” pszak-hoz.)

חמאה כשרה

Megkezdtem kiváló minőségű, pasztőrözött szintenyézzettel készült orth. kóser

csemegevajamnak

a sárvári aut. orth. izr. hitközség rabbiságának felügyelete alatt való gyártását.

SÁRVÁRI ELSŐ VAJKIVITELI VÁLLALAT

KRAUSZ JÓZSEF

Az orthodox nyilvánosságot főleg az érdekli, hogy

a pszak bész din értelmében az egész huszti zsidóság: egységes orthodox hitközséget alkot, s egyik frakciónak sem áll jogában cecisionálni és külön hitközséget alakítani.

Az így újból egységesített huszti hitközség és kerületének főrabija: R. J'haj-süü Grünwald.

Az ellenzéknek azonban joga van saját beszhamidrost fenntartani és maguknak külön lelkipásztort választani, aki az egész hitközség rajs bész-din-je lesz. Utóbbit a hitközség — a főrabbi fizetésének 60%-ával — tartozik dotálni és lakással ellátni. A „rajs bész din”-nek joga van a beszhamidrosban bármikor siüröket tartani, drósókat is tarthat (Sabosz-hagódajl és Sabosz-süüv kivételével), bármikor felülvizsgálhatja a metszőket és esküvői funkciót is végezhet (ha a felek a r'chas-t a főrabival elintézték). Amennyiben a megválasztandó rajs bész din, előzőleg valahol főrabbi volt, ebben az esetben a beszhamidrosban a „majre m'rénü” cím is megilleti. Az ellenzék nevezheti magát bármilyen néven: „egyesületnek”, de nem „hitközségnek”.

Az ellenzéki rabbiválasztással kapcsolatban a következőket rendelte el a bíróság: 1. A választás körülményeit és hogy ki választható meg rajs bész dinnek: külön „pszak bész din” fogja szabályozni Peszach után. 2. Ettől a pszaktól számított hat hónapon belül két jelölt jelölésével meg kell ejteni a rabbiválasztást, különben elveszti a frakció ebbeli jogát.

Az ellenzék és hitközség közötti viszonyról a döntés a következőképpen szól: 1. Az ellenzék delegál tagokat a hitközség vezetőségébe. 2. Az ellenzék tagjainak ezentúl tilos s'chüit chücz-hüst fogyasztani (a magukra vett iszürökre „hatórot” kell kérniök), vagy bármiben megrövidíteni a hitközség jövedelmeit, peszachelisztet is csak a hitközségtől vehetnek. 3. A hitközségnek az ellenzék ellen indított gabella- és hitközségi adóköveteléseit érvényüket veszti. Ellenben 9 havi a 5000=45.000 Kc és 30.000 ko-

Olcsó משה לך borok NISZEL orth. éttermében Asztali bor P 0.66, hegyaljai 1.— Bpest, Rombach-u. 16. (Tel. 37-9-89.)

rona költség követelése ügyében, amelyet a hitközség az ellenzékkel szemben támaszt, valamint a 30.000 Kc ügyében, amit az ellenzék követel a hitközségtől: újabb, legkésőbb Sovüajszig összeülő választott bíróság fog dönteni. 4. Ha a hitközség nem ismeri el a választott rajs bész dint, vagy ha megakadályozza a rabbiválasztást, vagy nem folyósítja fizetését, az ellenzéknek joga van külön orthodox hitközséget alakítani. De ha az ez ügyben összehívott választott bíróság úgy találja, hogy a főrabbi és a hitközségi alkalmazottak nem okai a hitközség eme eljárásának, akkor csak a hitközségtől szakadhatnak el, de nem a főrabbitól és alkalmazottaktól. Mindkét frakciónak vitás ügyében csak rituális bíróságot szabad igénybe venni. 6. Az összes bírói költségeket a hitközség fizeti. 7. A döntés egyes személyi kérdésekben is intézkedik.

Amint látható, az ítélet egyik félt sem elégíti ki teljesen. A hitközségi pártot azért nem, mert az ellenzék rabbiját a főrabbi csaknem összes jogaival felruházta. De az ellenzékét sem, mert megkötö a megválasztandó rabbijának személyét illetőleg. Az erre vonatkozóan Peszach után megjelenő „pszak bész din” ugyanis örködni fog azon, hogy ne olyan „ros bész din”-t válasszanak, akinek személye a főrabbihoz nézve kellemetlen lehet...

De éppen ezért remélhető, hogy kölesönös jóindulattal és jóakarattal igenis létrehozható az oly szükséges béke.

Keller Simon

Zsidó egzisztenciák tönkretétele

A gazdasági élet mai alakulása az egész vonalon kedvezőtlen a kereskedelemnek. Nemcsak az állam avatkozik be a magángazdaságba, ami egyértelmű a kereskedelem lételemének megszorításával és a kereskedelem életéhez oly szükséges szabadság megkötésével, hanem más egyéb okok is közrejátszanak. Köztudomású például, hogy a gyáripar ki akarja küszöbölni a közvetítő kereskedelmet és ezért akár nyiltan, akár titokban fiókokat állítanak fel és ezzel sok kereskedőnek elveszik a kenyerét. A mi viszonyaink mellett ez természetesen azonos a zsidó egzisztenciák pusztításával. A gyáripar azzal akarja megokolni eljárását, hogy a kereskedő közbeiktatásával megdrágul az árú és így csökken a fogyasztás. A gyárosok azért is tartják szükségesnek saját fiókok felállítását,

mert a rosszul menő kereskedelemnek nyújtott hitel következtében nagy veszteség éri őket. Ennek a nagy gazdasági problémának egyik hajtása foglalkoztatja most a munkácsi zsidóságot.

Munkácsról ugyanis azt írják lapunknak: „A munkácsi konfekció- és textilkereskedelem nagy része tudvalevőleg zsidók kezében van és sok kereskedőnek és iparosnak ad kenyeret. Most a prossnizi konfekciógyárak fiókokat kezdenek nyitni Ruszinszkóban. Ez a fiók-nyitás rendkívüli megrázkóztatót okozott az itteni kereskedővilágban. Nemcsak egzisztenciális okokból, hanem vallási szempontból is. Munkácson ugyanis a legelső megnyílt fiók, bár tulajdonosa zsidó, szombaton nyitva tartott, ami városunkban páratlan eset. Attól kell tartani, hogy a vallásilag gyengébb kvalitásúak, akik

eddig nem is vallási meggyőződés miatt, hanem társadalmi okokból zártak be szombaton hivatkozni fognak az erős konkurrenciára és ürügynek felhasználják majd a szombat megszenteltetésére. Nálunk azt várják, hogy elsősorban a rabbiág magáévá fogja tenni a veszélyeztetett zsidó egzisztenciák és a szombati megszentelés ügyét és ki fogja mondani, hogy

a szombaton nyitva tartó konfekció-üzletek elvesztették megbízhatóságukat, amennyiben árulkasztóan-gyanusak.

Természetesen ez csak az első lépés, mert a zsidó társadalomnak szoros együttműködéssel kell sorompóba állni a gazdasági élet parnószókat pusztító eme káros kinövésével.”

Dr. Fürst Aladár: Könyv a zsidó szombatáról*

A nagy német éjszakában, mely ottani hittestvéreink politikai, gazdasági életét beborítja, attól kellett tartani, hogy szellemi életük, virágzó vallási és tudományos kultúrájuk is kárt szenved. Ám, ellenkezőleg történt. Soha annyi zsidó könyv el nem hagyta a sajtót, soha annyi olvasója a zsidó irodalomnak, a zsidó sajtónak, mint ezekben a szomorú esztendőben. És ami a legbiztatóbb:

Németországban a zsidó ifjúság az, mely vágyódik régi zsidó értékek megismerésére, mely megbecsülni kezdi ősi hitét is.

„Egy zavaros korszak elmúltával

mely megfeledezett önmagáról, mely „idegen szülőhegyeket művelt”, napjainkban egy új fiatal zsidó nemzedéket látunk támadni, melyet meleg fogékonyság és benső érdeklődés jellemez apái szellemi öröksége iránt. Nekik szánom ezt a könyvet, mely a szombat lényegét, tanításainak irodalmi és népi forrásait kívánja az olvasó elé tárni...”

Ezekkel a szerény szavakkal vezeti be Dr. Zobel Möríc hazánkia azt a súlyos fajsúlyú, mégis kedves, Lőzvetlen könyvet, melyet a legagilisabb berlini könyvkiadóvállalat mint sorozatának 25. számát most bocsátott ki. Valóságos „Kol

baj”: minden benne van ebben a 200 lapnyi könyvecskében, amit a zsidó szombatról tudni kell, róla tudni lehet. Együtt találjuk itt a T'nach, az apokrifák, a későbbi ó- és középkori tudósok, gondolkozók, hívők és költők mindazon helyeit, melyek a szombattal foglalkoznak, e nap szentségét, szépségeit dicsérik. A rövid, pregnáns méltatások, melyekkel szerző az egyes írókat bemutatja, egy kis irodalomtörténetet pótolnak, míg az a pár lapnyi történeti áttekintés, mely a szombatot megünnepelő nem-zsidó mozgalmakról szól (köztük érdekesen az erdélyi szombatosokról), azt a bámulatos hatást tükrözteti, melyet a mi szent napunk az idegenekre is minden korban gyakorolt.

A könyv második része magát a szombatot eleveníti meg előttünk, talmudi előírásaival, agadai poézisével, minden bájával, hangulatával. Kiterjeszkedik a templomi imák, szertartások leírására éppúgy, mint a ház szokásaira, az asztal drágaságaira és dalaira. Még a kabalisztikus zemirosz, vagy a szombatbúcsúztató zsargon ének fordítása sem hiányzik. Szóval, nem lesz senki, tudós vagy tudatlan, ki újat nem fog találni a könyvben, de olyan sem, bármilyen a vallásosságai beállítottsága, aki ismerős, hazai hangokat nem fog benne hallani. Egészében szép, értékes könyv.

*) Der Sabbat. Sein Abbild im jüdischen Schrifttum, seine Geschichte und seine heutige Gestalt. Von Moritz Zobel, Berlin, 1935. Schocken-Verlag.

PESZACHRA minden zsidó háziasszony

kávéhoz csakis orth. kóser **MANNA** cikóriát használjon, amely két orthodox rabbiág hecserével van ellátva. Győrlle

FODOR JAKAB ÉS TÁRSA Budapest, X., Maglódi-út 17.
Kapható minden fűszerüzletben!

יון כשר של פסח גם כמחרון מן המחרון חחת השנחת הרב הגאון דמה שלישיא
Legolcsóbb nagybani árak:

Rizling cca 12%-os 50 f. Leányka édeskés 13%-os 60 f.
Édes furmint 14%-os pecsenyebor 80 fill.
Mézédes csemegebor 16%-os . . . 110 fill.

ab Gyöngyös, utánvét mellett, kölcsönhordókban, melyek 6 hét alatt frankó és jókarban visszaküldendők. — Legkisebb szállítmány csemegeborból 25-30, más borokból 50-60 liter. — Hitközségeknek nagyobb vételnél árengedmény.

STEINER EMIL bortermező, GYÖNGYÖS

Rambam-ünnepségek világszerte

Ismeretes lapunk rezervált álláspontja a Rambam születése 800 éves fordulójának megünnepélése tekintetében. Erre vonatkozóan a január 18-i számunkban a köv. fejtettük ki: *Csak annak a zsidó rétegnek van joga Rambamot ünnepelni, mely a Rambamot tanulja és annak szellemében és előírásai szerint él. Ez a réteg azonban nem vár 800 esztendőig, ez napról-napra ünnepli Majmunit...* A Kisvárdán megjelenő „Ajr Tajró” című charifusz folyóiratban *Welcz Izraél* rabbi értekezik a kérdéstről és ugyancsak oda konkludál, hogy nem jámbor-zsidó szokás születésnapot ünnepelni, melyet a Tórában, úgymond, csak Faraónál találunk...

Ezen orth. szempont kidomborítása mellett azonban publicisztikai kötelességünknek tartjuk, hogy a világon lefolyt Rambam-ünnepségekről hírt adjunk. A születésnap *Erev-peszach*, de polgári dátuma: március 30, amiértis a nem-zsidó és nem orth. zsidó világ ezen a napon „ünnepel”, melyről alábbi jelentések számolnak be:

Madrid, ápr. 1. A hétfőn kezdődő emlékünnepeken a köztársaság elnöke is megjelent, az elnökséget a közoktatásügyi miniszter vállalta. A szónokok kiemelték Maimonidesz írásainak spanyol karakterét(?) és azt, hogy gondolkodására és alkotó erejére a spanyol kultúra milyen hatalmas befolyást gyakorolt. A szónokok közül néhányan javasolták, hogy

Van szerencsénk ajánlani szatmármegyei földünkben prima kék szilvából főzött, a fahérgyarmati és budapesti orth. rabbinátus bizonylatával (hechser) ellátott, kitűnő minőségű

poszachi szilvapárlatunkat melyet szabályszerűen lepecsételt edényekben szállítunk.

Egyben közöljük igen tisztelt vevőinkkel, hogy

szesz és élesztőgyárunk

a bpesti orth. rabbiág állandó felügyelete alatt áll, és ellenőrzése mellett kötik meg évente a chόμεczeladási szerződéseket.

Gschwindt-féle Gyár Rt.

Budapest, IX., Ipar-utca 15-21.

Telefon: 35-0-03.

Maimonidesz műveinek tanulmányozására és terjesztésére az egyetemek mellett működjenek Maimonidesz-intézetek. Kedden az egyetem filozófiai fakultásának patronátusa alatt külföldi filozófusok konferenciáját tartották meg, amelyen kizárólag Maimonidesz műveit méltatták. Erre a konferenciára a világ minden részéből ezrével jöttek, hogy hódoljanak Maimonidesz emlékének. A jeruzsálemi héber egyetem az Achad Haam filozófiai tanszék professzorával, Rott tanárral képviseltette magát, Magyarország is képviselve volt.

Kordovában, Rambam szülővárosában is nagy ünnepségek folytak le, a spanyol kormány meghívására Jahuda londoni professzor, aki néhány évig Madridban az egyetemen a héber irodalmat adta elő, Kordovában, mint a város díszvendége jelent meg.

Az emlékünnepe alkalmából a spanyol kormány proklamációt bocsátott ki, melyben rámutat arra, hogy Rambam, posthumus művei által a spanyol nevet feldicsőítette és tiszteletet szerzett számára a határon túl is...

Kairo, ápr. 1. Az egyiptomi Rambam-ünnepségeket a kormány protekturátusa alatt tartották meg. A kairói Rambam-zsinagógában március 30-án szombaton hatalmas ünnepségeket tartottak. A hivatalos Rambam-ünnepség a miniszterelnöki palotában folyt le. Megnyitó beszédet a közművelődésügyi miniszter: Nagow Bak Hilali tartotta. Az ünnepi szónok Ali Pasa Ibrahim egyetemi rektor volt. Utána zsidó, mozlím és keresztény tudósok beszéltek.

Amszterdam, Maimonidesz születésének nyolczszázadik évfordulója alkalmából Amszterdamban a Zsidó Tudományos Társulat a hitközség házában nagy ünnepséget rendez. Március 30-án az amszterdami portugál zsidó hitközség híres templomában Rambam-i'tentisztelet volt. Hasonlóképen Rambam-emlékünnepeket tartottak Hágában és Rotterdamban.

Kiskőrösi uradalom borpincézete

Orth. kóser **uradalmi fajborok**

eladása nagyban és kicsinyben

Tauber Simonnál

VII., Holló utca 1.

Kitűnő minőségek, olcsó árak.

Tegyen próbarendelést!

Legkisebb rendelés is házhöz szállítatik. — (Telefon: 37-9-74.)

Berlin. A német főváros zsidósága is méltó(?) módon ülte meg a nagy filozófus(!) nyolczszáz éves születésnapját. A templomokban „Rambam-i'tentiszteletek” tartattak. (Kuriózumnak megemlíthetjük még, hogy az egyik összejövetelen egy hölgy szónokolt Maimonidesz műveiről.)

Hasonló ünnepségek folytak le számos más európai városban is.

Newyork, ápr. 1. A nagy amerikai újságok terjedelmes cikkeiben emlékeznek meg Maimonidesz egyéniségéről és filozófiájáról. Az Egyesült Államok számos egyeteme és zsidó intézménye Rambam-ünnepségeket tart. — Mexikóban a zsidó hitközség a spanyol konzulátussal karöltve rendezte a Rambam-ünnepet.

Keresztények zsidó önérzete

Az amerikai sajtó közlése szerint hírlapírók megkérdezték az amerikai elnököt Roosevelt-et, igaz-e, hogy zsidóktól származik. Erre azt felelte:

— **Őseim háromszáz évvel ezelőtt jöttek Hollandiából Amerikába. Vajonők zsidók, katolikusok vagy protestánsok voltak, ez a kérdés engem nem izgat. Nekem elég, hogy jó polgárok és i'tentéző emberek voltak.**

Egy londoni választásnál a konzervatív párt (amelyhez a lordok és egyéb arisztokraták tartoznak) egyik jelöltjétől azt kérdezték, vajon zsidó-e. Azt felelte erre:

— **Azt tetszik kérdezni, vajon ahhoz a fajhoz tartozom, mely az egész világnak Mózeset, Angliának pedig Beaconsfield híres miniszterelnököt adta? — Sajnos, nem tartozom ehhez a fajhoz...**

A PALESTINE SHIPPING CO. LTD. HAIFA

rendszeres hajójáratot tart fenn **TRIEST-HAIFA**

között. Teljesen modern egységes I. oszt.

TEL AVIV

nevű 10,000 tonnás, minden legmodernebb kényelemmel, társashelyiségekkel, séta- és sportfedélzettel felszerelt gőzössel. Legelsőrendű, kivánásra szigoruan rituális élelmezés. Kedvezményes társasutazások.

Felvilágosítással és részletes prospektussal szolgál:

a magyarországi vezérigénység

V., Vigadó-utca 5. félemelet

Telefon: 81-6-96, 84-2-96.

Bölcs mondások

R. Jáka József, a híres pollenjei rebbe meglátogatott egy kis városkát és el akart menni a mikvába. A hívek zavarba jöttek és mondták: Helységünk hegyen fekszik és igen sok pénzbe kerülne, hogy elérjük azt a vizállást, amely mellett egy a vallástörvényeknek megfelelő mikvo felépíthető. Különben is nálunk igen kevés zsidó lakik, nem is jómódúak és így a pénzt nem tudnák összehozni.

— És milyen összegre volna szükségetek a mikvo felállítására?

— Négyezer rubel — felelték.

Erre a nagy mester oda fordult az őt körülálló emberekhez és azt mondotta: — Nincs-e köztetek valaki, aki az év túlvilági osztályrészemet megvenné? Eladom négyezer rubelért.

Odalépett egy gazdag ember és azt mondotta:

— Mester, én hön óhajtom túlvilági részem az enyémnek mondani...

Letette az összeget, a rabbi aláírta az erre vonatkozó írást, átadta, megkapta a pénzt és odaadta a hitközségi elöljárónak. — Itt van, szólt, a szükséges összeg, és most siessetek, építsétek meg a mikvát...

A Talmud meséli, Sabosz traktátus 119. lapján: Péntek este, amikor a hívő az imá befejeztével a templomból hazatér, két angyal, a jóság és a gonoszság angyala mellésegődik és haza kíséri. A jámbor hívő a szobájába lép és az angyalok betépnék vele együtt.

Ha a gyertyák nem fénylenek, az asztal nincs megterítve, a szoba nem ünnepélyes, a gonoszság angyala ujjongva kiált fel: „Legyenek szombatjaid mindig ehhez hasonlóké!”

És a jóság angyala szokogva és sirva mondja rá: „Omén”.

De ha a szombati gyertyák nyájas világa fénylik, az asztal megterítve, az

egész szoba ünnepi fényben úszik, akkor a jóság angyala örömben felkiált:

— Ó, ragyogó látvány! Legyen a hajlékod még sok szombaton át ily ünnepies és örömtelt!

És a gonoszság angyala akarata ellenére mondja rá: „Omén”...

R. Zise. Annipoleből, évenként kétszer el szokott zavándokolni az ő mesterehez, a „nagy magid”-hoz, a mezericsi R. Dov Beer-hez. Ilyenkor ott szokott maradni egy néhány héttig. Egyszer megjelent egy rendkívül barátságatlan hideg reggelen, a mester fogadta és azt mondta neki:

— Fiam még ma utazzál vissza:

R. Zise eleinte ellenkezett:

— Mesterem, ide jöttem, hogy három hónapig tartózkodjam közelében és csak akkor engedelmeskedem, ha útravalóul adja nekem a szent szolgálatnak azt az erejét, amelyet három hónapon át merítettem volna itt.

A nagy magid komolyan ránézett és azt mondotta:

— Irányítást akarok neked adni. Ha szerinte jársz el, akkor eléved az Isten-szeretetét és az Istenfélelem legmagasabb fokát: tanulj a kicsiny gyermektől és ott elsajátíthatod a szent szolgálat alapelveit.

Multak az évek és R. Zise azt szokta mondani:

— Elsajátítottam a gyermek legjobb tulajdonságait: állandóan vignak és vidámnak lenni, állandóan elfoglalt lenni és minden szükségletért hangosan sírni — az Atyához...

Történt egyszer, hogy R. Zise elérkezett fáradtan egy falusi kocsnába és ott meghalt. Amikor egyedül volt, akkor rendes szokása szerint szent dalokat énekelt. A kocsnárost a dallam megkapta és az ajtó mögött hallgatózott. A rabbi

az ének után leült, hogy tanuljon. Felapozta a gemóret és megakadt a szemé Szanhedrin ama tanításán: „Egész Izráel felelős, egyik a másikáért.” Akkor megragadta őt a közös felelősségérzet és azt mondotta: „Te bűnös, mit csináltál, ezt meg ezt követted el, itt meg itt vétkezél Isten és ember ellen.” A kocsnáros elhüledve hallgatta, hisz a Rebbe az ő összes bűneit felsorolja. Megrendült, megbánta vétkeit és megtért. Reb Zise élete egyik legértékesebb órájának tartotta azt, amikor egy lelket rábirt a tiszóra, az igazi megtérésre.

Hölgyek jelszava:

Minden cikket legolcsóbban vásárolhatunk

Klein Antal

új divatnagyruházásában
KIRÁLY UCCA 49.
Csányi ucca szék.

A „Zsidó Újságra” hivatkozók
árengedményben részesülnek

Miskolciak figyelmébe!

Mindenemű פוד ש פúszéru legolcsóbban BLAU fúszéruzetében szereshető be. A Vásárcsarnokkal szemben.

Orth. kóser פוד ש

kávé, tea, gyarmatárak,
szilva, csokoládé, ecetsav,
burgonyaliszt, stb. a buda-
pesti orthodox rabbinátus
felügyelete alatt.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Colonus Kereskedelmi
R-t.
Budapest, Aulich-u. 5.

Csak nagybani árusítás!

x Pesti bócherok figyelmébe! A jesivákból hazajött bócherok részére kifizető alkalom kínálkozik, a Peszachra kiadott szüggjót, a Sasz-chevróban (Király utca 1.) levő jesivó k'tanó-ban alaposan megtanulni. Az előadások kedden kezdődnek.

x A szerencse útjai kiszámíthatatlanok. Ha biztosítani akarja magának a reményt, hogy a rengeteg nyeresemény közül esetleg 100, 200, 300 ezer pengőt nyerjen, vásároljon sorsjegyet Weisz Béla bankházában, Budapest, Wesselényi utca 18.

x Felhívjuk konzervatív hittestvéreink figyelmét a szigorúan orth. sel-peszach „Manna” cikóriára, mely az orth. rabbi-ság hechsereivel van ellátva. Gyártja hittestvérünk cége: Fodor Jakab és Tsa. Budapest, X., Maglódi út 17. Kapható minden fúszkereskedésben.

„Fővárosunk elzsidósodása”

Kínos feltűnést keltett egy a budapesti piacon megjelent könyv, melynek címe: „Fővárosunk elzsidósodása”. Még kínosabb, hogy az izgató és rosszakaratú tévedésektől hemzsező művet egy reprezentáns katolikus könyvkiadóvállalat adta ki. A könyvben pl. olvasható:

— A gyanútlan idegen városkutató barangolásai közben, ha véletlenül elkerül a pesti gettóba, bizonyára elálmélkodik és mindabból, ami körülötte él, mozog, gesztikulál, a jellegzetes alakok, a ti-

pikus arcvonások láttára, Lemberghen, vagy Tarnopolban képzelet magát. Ezekben a városnegyedekben csak a napszámok, munkások, boltiszlógák, rendőrök, házmesterek és a háztartási alkalmazottak magyarok, akik egész életükben zsidók jólétét, kényelmét, biztonságát, vagyongyűjtő szenvedélyét szolgálják.

Az igazság, sajnos, az, hogy a Dob-Holló-Rombach-utca környékén a zsidóság zöme boldog lenne, ha annyi jövedelme volna, mint egy házmesternek,

oly tekintélyes és fix állása, mint egy rendőrnek, oly állandó munkája, mint egy boltiszlógának, oly biztos mindennapi kenyere, mint a háztartási alkalmazottaknak... Majd ez olvasható:

— A pesti gettó zsidónépének tengereiben tengődő magyarok lassan egészen átformálódnak, a zsargont beszélik, zsidó ünnepeket tartanak meg, zsidó babonákat hisznek, zsidó ételeket esznek, zsidó újságokat és könyveket olvasnak és zsidó népszokásoknak hódolnak.

Természetesen ez nem igaz, ellenben az igazság, sajnos, ez: a zsidók zöme maga sem tartja meg az ünnepeket,

Hirdetmény maczozs-elárusítás tárgyában

A maczozs, hitközségünk „orth. kóser” jelzésű védjegyével, zárószalaggal vagy plombával ellátott dobozokban kerül forgalomba. Ára kg.-ként P 1.40, dara és liszt P 1.70, 12 drb. smüre P 1.80, 6 drb. —90. (Nullás lisztből készült válogatott extra-maczozs P 1.70) Elárusítás a központban d. e. 8—1-ig és d. u. 3—7-ig; fiókjainkban és a kereskedőknél az üzleti órák alatt. A magas gyártási költség és kockázat miatt csak a feltétlen szükséges peszachi maczozs-mennyiséget állítjuk elő, miért is kérjük, hogy a maczozs-szükséglet beszerzéséről idejekorán gondoskodni sziveskedjék. A Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitk. Előjárósága

Elárusítóhelyek jegyzéke:

Központi elárusítóhely: VII., Dob-utca 35

II. kerület:
Margit körút 7. Hitközségi mézárúszék

V. kerület:
Sólyom u. 24. Hitközségi mézárúszék
Sziget u. 17. Krausz Vilmos
Visegrádi u. 8. Mandel Ignác
Visegrádi u. 26. Salczer Testvérek
Nagy Sándor u. 7. és 8. Deutsch Albert

VI. kerület:
Andrássy út 56. Grosz Benjámín
Hajós u. 29. Roth Ábrahám
Hungária körút 74. Katz Hermann
Kazár u. 3. Grosz Adolfiné
Izabella u. 69. Domány Ernő
Laudon u. 1. Blau Bernát
Laudon u. 3. Rebenwurz S. és I.
Laudon u. 9. Özv. Schlangert Bertalané
Nagymező u. 50. Skrek Lipót fiókja
Proféta u. 9. Özv. Szandel J. Herschné
Vasvári Pál u. 1. Katz és Günsz
Vasvári Pál u. 6. Özv. Neuwrith Józsefné
Vörösmarty u. 25. Muncsik Izidor
Kazár u. 4. Teller Adolf

VII. kerület:
Akácfa u. 27. Zucker Benjámín
Akácfa u. 34. Bandel Izsák
Akácfa u. 60. Özv. Deutsch Hermanné
Almássy tér 17. Binét Manó
Alpár u. 9. Schwartz Simon
Barcsay t. 11. Goldstein Jakab
Baross tér 16. Skrek Lipót fiókja
Csengery u. 8. Günsz Vilmos
Dob u. 9. Hartmann Herman
Dob u. 10. Neuwrith Ármín
Dob u. 19. Papper Dezső
Dob u. 22. Ritter Béla
Dob u. 28. Fenákel Jónás
Dob u. 29. Fesztinger Izsák
Dob u. 31. AMSZEL SIMON
Dob u. 33. Fesztinger Hermann
Dob u. 37. Fesztinger Hers
Dob u. 39. Bernstein Sámuel
Dob u. 48. Taglicht Jakab
Garay tér 17. Mandel Elías

Garay téri csar. 182. fülke Weisz Izsák
Garay u. 44. Rebenwurz fiók
Hársfa u. 18. Glück Dávid
Hernád u. 16. Hitközségi Mézárúszék
Kazinczy u. 38. Muncsik Gyula
Kertész u. 35. Hitközségi Mézárúszék
Kertész u. 41. Özv. Gecovits Salamonné
Király u. 1. Rebenwurz fiók
Király u. 3. Weisz Mór fiókja
Király u. 19. Kollmann Manó
Király u. 87. Özv. Günsberger Miksané
Klauzál tér 14. Fischler Gyula
Klauzál tér 15. Ausch Vilmos
Klauzál u. 31. Büchler Anzor
Murányi u. 19. Heitler és Salczer
Nagydiófa u. 34. Scheer Ferenc
Nefeletts u. 45. Reiner Ferenc
Péterffy Sándor u. 37. Klein Ábrahám
Rombach u. 2/c. Illoviits Jenő
Rombach u. 3. Brett Schneider Sucher
Rombach u. 3. Schlesinger Simon
Rottenbiller u. 64. Özv. Löffler Edéné
Wesselényi u. 13. Farkas Mózesné
Wesselényi u. 18. Hitközségi Mézárúszék
Wesselényi u. 18. Rebenwurz fiók
Wesselényi u. 25. Roth Hermann
Wesselényi u. 35. Schwarcz Jenő

VIII. kerület:
Karpfenstein u. 1. Brunn utóca, Engländer Jenő
Karpfenstein u. 2/b. Gelb Hermann
Kenyérmező u. 5. Klein Zsigmond
Kun u. 12. Özv. Klein Vilmosné
Lujza u. 1/c. Schachner Zs. és Haber J.-né
Lujza u. 14. Klein Zsigmond
Lujza u. 21. London Bernát
Lujza u. 36. Sachs Mayerné
Magdolna u. 29. Hitközségi Mézárúszék
Magdolna u. 40. Glück Bernát
Népszínház u. 47. Jungreis Gyula
Népszínház u. 53. Schwarcz Gábor
Népszínház u. 59. Özv. Zwiebel Zéligné
Szerdahelyi u. 18. Österreicher Artur
Víg u. 28. Klein Béla

IX. kerület:
Erkel u. 5. Farkas Dávid
Tomba u. 17/a. Hitközségi közr. templom

zsidó (kóser) ételeket nem esznek, nem olvasnak eléggé — *Zsidó Újság*-ot.

A szerző a vegyesházasság ellen mennydörög ilyen módon:

— Ha minden ilyen házasságra három utódot számítunk, akkor nem kevesebb, mint ötvezer zavarosvérű, kiegyensúlyozatlan lelki, bizonytalan jellemű emberkorcs lézeng a főváros utcáin. A statisztika, de a mindennapi élet tapasztalatai is bizonyítják, hogy a zsidó-nemzsidó házasságok, ha nem teljesen meddők, kétszer-háromszor kisebb gyermekáldással járnak, mint a különböző kereszt-

nyitotta a szekrényt, erre erőteljes nyomással benyomta a szekrény ajtaját és bedobta a fegyvereket. Egy pillanattal később belépett Sára asszony a gyertyával, ő pedig hátával fedte a feltört szekrényt. Az asszony kíváncsian kérdezte:

— Egész nap hol járkált? Reggel óta nem láttam! Mit szól a mai nap eseményeihez? Ha igaz, amit mondanak, úgy talán holnap délen a császári hadak már itt fognak táborozni a város közepén.

— No, akkor igazán sietnem kell.

— Miért kell sietnie? — kérdezte az asszony meglepődve.

— Nagyon természetes — felelte Phöbusz, aki észrevette, hogy elárulta magát és ezért mosollyal akarta zavarát leplezni — úgy gondolom ugyanis, hogy amióta itt vagyok, még alig tanultam valamit és attól félek, hogy a császáriak bevonulása figyelmemet el fogja vonni megint a tanulástól, éppen azért még ma meg akarom kezdeni a tanulást. Ma éjjel, éjfélre ájtatoskodásra, *chaczajsz*-imára megyek a bészhamidrosba és ott fogok tanulni egész éjszaka, reggel felé azután az Altschulba megyek imádkozni.

— Hát akkor tíz óra előtt menjen oda, mert esti 10-kor bezárják a zsidónegyedet... Őszintén szólva, már régóta ajkamon volt, hogy Önnek valamit mondjak...

— Mit? — kérdezte Phöbusz kíváncsian.

— *Az, hogy valóban már a legfőbb ideje, hogy úgy viselkedjék, mint egy rendes, komoly bócher.* Bocsássá meg, de meg kell mondanom, hogy igazán már meg kell kezdenie a tanulást... De azért azt hiszem, hogy holnap reggel nem lesz a templomban.

— Miért, kérdezte Phöbusz meglepetten.

— Azért, mert holnap reggel olyan mély álomban lesz, hogy nem igen fog fölébredni.

Az asszony nem magyarázta meg szavait, mert hallotta, hogy férje hívja. De Phöbuszban borzasztó hatást keltett, azt hitte, hogy valami végzetes sorsot jósol neki az asszony, mint ahogy hűséges rokkant katonája, sejtelmes megindultsággal búcsúzott tőle. Pedig Sára asszony tulajdonképpen csak azt akarta tréfásan mondani, hogy azok a bócherék, akik egész éjjel tanulnak, reggel felé elálmosodnak, és az első minjonhoz nem igen tudnak elmenni...

A városháza tornya nyolcat ütött, mire megállapította, hogy csak két óra mulva kell mennie a zsidónegyedbe. De mit csináljon két órán keresztül itt a szobájában? Amikor minden porcikája nyugtalankodik! De azután észébe jutott, hogy amikor betörte a szekrényt, kiesett egy pecsétes nagy írás. Elővette, megnézte és azt látja a külső részéből, hogy háziasszonya apjának, Reb Majsenak, végrendeletét és élettörténetét tartalmazza; az is rá volt írva az íratra, hogy csak írója halála utáni 20-ik évben szabad felbontani. Nagyon kíváncsi lett tartalmára, odament a szobaajtóhoz, lerekesztelte, odavitte a székét az asztalhoz, feltörte a pecsétet és kezdte olvasni a krónikát. (Folyt. köv.)

A bócher titka

Regény a XVII. századból.

19

— Igen, egy kicsit rosszul vagyok. De ne zavartassa magát miattam... Néha rosszul vagyok... Mindjárt jobban leszek... Csak ne zavartassa magát — mondá Phöbusz.

Michoél útnak indult, csak néha tekintgetett vissza Phöbuszra, aki egynéhány perc mulva megtörölte hideg verejtékekkel telt homlokát, erőt vett magán és az *Altschul* felé ment. Amikor megérkezett ahhoz a kis utcához, amely a Zsidóvárosból az Altschulhoz vezet, hallja, amint valaki nevet kiáltja: Srágó Feivis Süss. Erre akaratlanul is hátrafordult, nézte, hogy ki szól és amikor senkit sem látott, hatványozott gyorsasággal sietett lakására.

— Ó az, suttopta valaki, fölvevésem igaznak bizonyult. *Phöbusz Már* nem más, mint *Srágó Feivis Süss*.

Michoél Glogau volt az, aki egy ház mögé bujva kiáltotta ki a sötétbe a Srágó nevet és így megbizonyosodott róla, hogy akiről szó volt előbb, mint hős halotról, vagy öngyilkosról, az most megtalálta Prágában...

Phöbusz, lihegve érkezett szobájába. Ami délelőtt érte, a harcban való részvétele, a császáriak győzelme, amelynek következménye esetleg Frigyes trónvesztése lesz, mindez egész hidegen hagyta most. Ellenben, amit Michoél Glogau elmondott, az az új érzések áradatát fakasztotta benne. Dühös fájdalommal fakadt ki:

— Mi? én vagyok az oka az én bajomnak? Én megterhettem volna? Nem! Én olyan vagyok, mint az az *Áché*, aki otthagya népét és aki emiatt, a szentély előtt átvonulva hallotta, amint az égi hang azt hirdette: „Térjete meg elpártolt gyermekek, *kivéve Áchért*”... Én is ilyen *Áché* vagyok. Nem én vagyok az oka, hanem Lea, aki eltaszított magától...

Soká gondolkozott, majd azt mondotta:

— Még ma megakarom bosszulni magamat azért, amit velem tett... Holnap pedig lenni fogom magamat a bős csaták kellős közepébe, talán akad egy irtalmas golyó, amely véget vet nyomorult életemnek...

Phöbusz ekkor úgy érezte, hogy a vér a fejébe száll. Erei pattanásig feszültek. Utána elbágyadt. Mintha az egész vérkeringés elállt volna benne.

Egyszerre csak váratlanul benyitott a háziasszonya és mivel sötétben találta, így szólt hozzá:

— Jó estét, Reb Srágó, talán hozzak gyertyát?

Hallgatott, amit az asszony úgy magyarázott, hogy szüksége van világításra. Kiment tehát a szobából azzal, hogy mindjárt hoz gyertyát. Phöbusznak akkor észébe jutott, hogy fegyverei ott vannak az asztalon és így az asszony rögtön észreveszi, ha bejön a gyertyával. Szobájában egy nagy szekrény volt, amelyet ezideig nem használt, de most alkalmassal találta áruló fegyverei elrejtésére. A kulcsa azonban nem

tény felekezetek közé tartozó magyarok között létrejött házasságok.

Ebben a hitlereskedő fejtegetésben fel kell ismernünk egy kis igazságot, mégpedig azt, hogy a vallástalan zsidók nem akarják belátni a vegyes-házasságok káros voltát.

HIREK

NAPTÁR

Sabosz Tazriá, Niszon 3

Gyertyagyújtás (Bpest): 6.05
שבת kimenetele " 7.05

Sabosz Hagódajl, Mcajzr, Niszon 10

(M'cajzrő haftajróját olvassák)

Gyertyagyújtás 6.15, שבת kimenetele 7.15

Peszachi számunk א"ח e hó 16-án kerül kiadásra, bő és nívó tartalommal. Lapzárta 14-én.

— A **peszachi élelmiszerek beszerzésénél** szerfölött nagy óvatosság tanúsítandó. Általában az az eljárás követendő, hogy csakis egyénileg teljesen megbízható kereskedőnél szerezzük be a peszachi élelmiszer- és fűszerárút. Budapesten az orth. rabbinátus külön körlevélben hívja fel a hívők figyelmét a Peszach alkalmából különösen szükséges, nagy körültekintésre.

— A **magyarláposi főrabbi** זצוק"ל Sulyos veszteség érte az orth. zsidóságot *R. Ma'ise David Teitelbaum* főrabbi elhunytával. A megdicsőült, aki 78 éves volt, egy félszázadon át volt lelki vezetője hitközségének, ahol állandóan nagy jesivát vezetett. Ő a nagynevű „*Jitav Lévi*” szigeti, felesége pedig a „*Dviré Chajim*” szanzi híres gaon unokája volt.

Teitelbaum Naftali nyírbátori főrabbi bátyját gyászolja a megdicsőültben. Óriási részvét mellett temették, rendkívül sok rabbi jelenlétében. Heszpedet tartottak: a dési, kolozsvári (szefard), szatmári, szigeti, marosvásárhelyi, nagybányai stb. főbbik; az egyik fia, végül Grosz dájonveje, akit utócsájául választottak. Mindannyian kiemelték, hogy a megboldogult az orth. rabbikar egyik kimagasló egyénisége szállt sírba. — הנצחיה

x A **legnagyobb fejtörés** mellett sem tudunk rájönni arra, milyen számú sorsjegyet vegyünk, de kár is ezen töprengeni, mert egyik szám olyan, mint a másik, minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye. Szegény és gazdag ember, takarékos és komoly egyének, mind vesznek osztálysorsjegyet, mert remélni és nyerni akarnak. Ön is rendeljen még m a saját jólfelfogott érdekében bármely főúrasítónál, fizetni ráér az április 13-án kezdődő húzás előtt.

Kávépörkölés של פסח

cukor és fűszerörlés
a bpesti orth. rabbiáság
felügyelete alatt
k i z á r ó l a g

RÓZSÁSI HERMAN Kávépörkölőjében
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 52.
Telefon: 1109. Külön helyiség

Nagy szerencsében részesülhet,
ha nálunk vesz részt az
osztálysorsjátékban

Főnyeremény szerencsés esetben
500.000 pengő
Minden második sorsjegy nyer.

Rendeljen tehát mielőbb sorsjegyet

Weisz Béla és Társa
bankház főúrasítóknál

Budapest, Wesselényi-utca 18.

Sorsjegyek árai osztályonként.

Egész 24 P., fél 12 P., negyed 6 P

Húzás április hó 13-án és 16-án.

Telefon: 42-3-88. Szombaton zárva.

Váratlan szerencsére

a legnagyobb reményt ma csak az osztálysorsjegyek nyújtják

Kétségtelen, hogy az osztálysorsjáték a legbecsületesebb szám-spekuláció és játék között, anélkül, hogy veszélyt rejtene magában. Az osztálysorsjáték esélyei egyformák minden résztvevőre, minden egyes sorsjegynek egyenlő az ára és mindenkinek — foglalkozásra, nemre, korra, rangra vagy gonnyra való tekintet nélkül — egyenlő a joga a nyerési esélye. Ha osztálysorsjegyet vásárolunk szeszpenedély nélkül játszunk, — mindig csak a viszonyainkhoz képest befektetett csékhely összeggel — a játék érdekelt bennünket. — Ha a húzás napján, amikor esetleg csak mások szerencséséről értesülünk, nyugodt egykedűséggel állapítjuk meg: a szerencse vak és véletlen útján és személyei kiszámíthatatlanok. Minden esetre azonban mi sem áll újában annak, hogy a szerencse ma vagy holnap ne kopogtasson a mi ajtókon is! De a szerencsét is keresni kell és nem szabad az alkalmat elszalasztani senkinek, mert a szerencse forgandó és a reménység nem bizonyosság! Hinni, bízni, remélni kell tántoríthatatlanul!

— **Vázsonyi unokája.** A március 22-ről 23-ra virradó éjjel, nagyapjának. Vázsonyi Vilmosnak születésnapján, született meg dr. Vázsonyi János kisfia: Vázsonyi Vilmos Tamás. Születése feletti örömben, szülei a kerületi előljáróságok útján 1000, a Pesti Izraelita Hitközség útján 500 ingyenes ebédet osztottak ki a főváros inségesei között, mivel az e héten tartott paszita rituáléját, a b'riszt, a legszűkebb családi körben tartották meg, mely után az újszülött felejtetetlen nagyapjának héber nevé: R'fóélit kapta.

— **Elhunyt a telavivi főrabbi.** Több hetes betegség után a múlt héten elhunyt **R. Slajmo Ahronsohn** askenáz főrabbi, 72 éves korában. A megdicsőült több mint egy évtizede működött Telavivban. Azelőtt a kiewi hitközség főrabija volt, ahonnan a bolsevizmus miatt menekült el.

— **A peszachi gondokat csökkenti,** az étkezést változatossá teszi, ha meghozatja a „**Zsidó Háziaszony Könyve**” kóser szakácskönyv és háztartási útmutatót. Ára díszes vászonkötésben P 480. Az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve küldi: **Ábrahám Márton** könyvnyomdája Kecskemét.

— **Duschinsky jeruzsálemi főrabbi jesivája** részére legújában befolyt: **Holzer Salamon** Pápa, **Lessinger Ernő** Cseh-mindszent 10—10 P.

— **Daf jaimi szijüm Makón.** A T. B. Bovo Kamo-ra száz személyes szijümbankettet rendezett, amelyen a hazaérkezett bócherék is részt vettek. Szép Tóraigéket mondtak: **Paskesz Lázár** elnök, **Klein Ábrahám** alelnök.

— **A kecskeméti „Lomdó Tóra”** sikerült szijümt rendezett szombat este, melyen résztvett **Sussmann Viktor** pesti rabbi is, mint kecskeméti főrabbi.

— **A csornai hitközség** vasárnap iktatta be új dajonját: **Haberfeld Lipót** rabbit, aki aznap tartotta menyegzőjét főt. **Kohn Farkas** csornai főrabbi leányával, rendkívül ünnepélyes keretben.

— **Borzasztó eset Tornán.** Bestiális rablógylósság áldozata lett **Weber Májer** 68 éves tornai kereskedő és 62 éves huga. Múlt szerdán este orozva behatoltak lakásukba. Mindkettő koponyáját széttroncsolva, a lakást kirabolva, majd a holttesteket és a lakásberendezést petróleummal leöntve, rájuk gyújtották a házat. Másnap nagy részvéttel temették el őket, **Tannenbaum** főrabbi megrázó erejű heszpedje mellett. — הנצחיה

Peszachra csakis WEISZ-csokoládét, kakaót, cukorkát
kérjen. Minden üzletben olcsó áron kapható, szép kivitelben, kitűnő minőségben

WEISZ MÓR
orth. kóser keksz, kétszersült és süteménygyára Budapest, VII. Dob-utca 22. --- Telefon: 42-3-68.

Kérje mindenütt a budapesti aut. orth. rabbinátus felügyelete alatt gyártott Ia minőségű

של פסח **BOON-CSOKOLÁDÉT**

Minden tábla 1935-ös gyártási évszámmal van ellátva.

— **Lord Melchett, Transjordániáért.** Londonból jelentik: A „Times” egyik legutóbbi számában, lord Melchett cikket írt, melyben kifejti, hogy Palesztina csak úgy töltheti be azt a szerepét, amire hivatva van, ha visszaállítja történelmi határait és megnyitja Transjordániát a zsidó telepítés számára. „Elismerem — írja — hogy Transjordánia kolonizálása számos politikai problémával van komplikálva, ezeket a problémákat azonban igyekvni kell megoldani s nem kihúzni a végtelenségbe. A mai Palesztina egy megoldhatatlan probléma, ezzel szemben Transjordánia, mely kétszer akkora, mint Palesztina és történelmileg s tradicionálisan Palesztinához tartozik, türelmetlenül várja a zsidó üttörőket.”

— **A bpesti orth. Leányegylet** f. hó 6-án szombat délután fél 4 órakor tartja rendezet heti összejövetelét. Folyó hó 9-én kedd este 8 órakor Ábrahámsohn Livia fog előadni. Sabosz Hagodajlkor pedig Hirschler Piri tart előadást.

— **A szentgyörgyi rabbiinstalláció,** amint már megírtuk, igen ünnepélyes formában folyt le. Weisz Fülöp főrabbi frapírozó székfoglalót tartott. A számos ünnepi szónok közül megemlíttjük az új főrabbi sógorát: Müller pástói főrabbit, továbbá Sárkány Ödönt a hitközség oszlopos tagját.

— **A nagysallói orth. ifjúság** a fiatal hitk. tagokkal karöltve Ador 7-én befejezte a „Misna hat rendjét” impozáns szíjüm-lakoma keretében. Abelesz főrabbi elmés hadronja után veje Deutsch Fülöp elokvens drósója következett, szép divré tajrórt mondott még: Adler Ármán, Adler Jenő, Roth László, Stern Miklós. A bankett mintaszerű rendezése Adler Miklós és Kohn Mór; ill.: Schäffer Vilmosné és Kohn Hermann érdeme. Az ünnepély jó-vedelme a „Jeszajdá Hatajro” javára fordított.

A szombattartók védelme Hollandiában. Az amsterdami városi tanács legújabb a következő határozatot hozta: A szombattartó kereskedők vasárnap hat órán át dolgozhatnak, délelőtt 11-től, vagy délután 2 órától kezdve. Ha zsidó ünnep van, az ünnepet megtartó, kárpót-lásul az ünnepet megelőző napon a zár-óránál két órával tovább tarthat nyitva és az ünnep befejezése után ugyancsak két órán át folytathatja üzemét. Nagyon jellemző, hogy a rendelet olyan irányban intézkedik, hogy a Jajmkipür előtti napon a borbélyoknak nem kell déli szünetet tartani és zsidólakta negyedekben a szombatot tartó utcai árus egészen az áruház halat és petróleumot.

— **A sárospataki Chevra** új tisztikara: Szoffer Salamon elnök, Czeizler Izidor ellenőr, Kohn Herman pénztárnok, Választmány: Ifj. Dancziger J., Deutsch H., Goldblatt M., Kohn J., Lefkovits S., Rosenblum Á., Salamon B.

— **Munkácsról** jelentik: E napokban elhunyt hitközségünk egyik legtekintélyesebb tagja: Hausmann Jakob. A megdicsőültnek a szent Tanban való búvárkodás töltötte be egész lényét. A csak egészen kiváltságosoknak kijáró hakofo-szer-tartással temették a nemes férfit, kit kilenc gyermeke gyászol. — **הנצי"ה**

— **A Budapesti Izr. Komaegylet** évi rendezet közgyűlésén **dr. Tarján Ottó** elnök beszámolt, hogy az egylet a múlt évben 374 anyát részesített gyermekágyi segélyben és ugyanennyi újszülött fiú-gyermeknek a brisz-be való felvételét lehetővé tette. Majd a tisztikar választására került a sor: Dr. Tarján Ottó elnök, Steiner Márkus és Guttman Elek alelnökök, Steiner József főtitkár, Feeder Miksa pénztáros, Weiszbraun Fülöp, Szőke József, Farkas Dávid és Engelmann Hugó templomelőjárók, Hetényi Ferenc és Kiss Béla ellenőrök, Semsei

József gazda Friedmann Károly, Heller Pál és Seelinger Mór számvizsgálók, dr. Weinberger Árpád orvos, Dux Géza könyvtáros.

— **A vágsellyei Chevra** új tisztikara: Donath Dávid elnök, Pollák Mór pénztáros, Goldstein Vilmos ellenőr, Müller Adolf előjáró stb. A választás után, mely Ador 7-én folyt le, chevra szűdő volt, melyen Strasser Márkus főrabbit, tízéves működése alkalmából ünnepelték.

— **Magyarbányhegyesről** jelentik: **R. Hers Goldstein** Füzesgyarmatról, az ottani hitközség kiválósága, aki községünkben Schneck Lázár vejénél tartózkodott, szombaton 58 éves korában agyvérzés következtében elhunyt. Temetése óriási részvét mellett folyt le, **Füzesgyarmatról és Kovácsházáról autóbusszokkal siettek a hívek a kegyelettelre.** Voráand makói és Rubinstein kovácszházi főrabbi megrendítő beszédben méltatták nagy valóságát, jótékony lényét és Tóraszeretét. A füzesgyarmati hitközség és Chevra nevében **Spitzer Éliás** rabbihe-lyettes moncött szívbemarkoló beszédet.

— **x Kóser vaj és margarin.** Köztudomású, hogy a rituális felügyelet nélkül előállított vajnál, a margarinnal és egyéb vallásilag tiltott anyaggal való keverésnek az aggálya áll fenn. Ez indította a sárvári orth. rabbiságot, hogy a **Krausz** József vezetése alatt álló, már 5 évtizede működő, Sánvári Első Vajkiviteli Vállalatot a rituális előírásoknak megfelelő vaj gyártására felfelöltse. Miután az itt készült vaj nemcsak a köserség, hanem minden higiéniai és minőségi követelményeknek is elsőrendűen megfelel, szívesen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Orthodox kóser Penzió
a Svábhegy déli lejtőjén. Magaslati levegő.
Kellemes peszachi pihenés. Idősebb urak és hölgyek kellemes otthont találnak egész éven át.

Krausz Mór tulajdonos. Budapest I., Torbágyi-út 110. Telefon: 65-2-75.

Peszachi olesó áraink:

Széderest P. 1,80, Menü P. 1,50. Hustalan menüt P. 0,86. Előfizetéseket már most elfogadunk. — **Mai áraink:** Menü P. 1,24, térszta nélkül P. 1.—. Hustalan menüt már P. 0,70-ért adunk.

WEISZ JENŐ VII., Dob-utca 37.

Pension Tauber Abbazia

Elsőrendű orth. kóser konyha.
Szobák teljes komforttal. Napi penzió 25 lira.
Kliringbefizetés

— **A bpesti orth sas-chevra** a Pfeifer Mór által előadott Jevomajs traktátus befejezése alkalmából, szerda este a Niszlendéglőben szép szíjümöt rendezett. Előadó mélyenjáró hadronja után, Tóraigéket mondtak: Sussmann, Steif, Welcz rabbi, Klein Márkus saschevra elnök, dr. Deutsch Adolf igazgató, Gutenplan tinnye főrabbi.

— **Halálesetek Szlovencskóban.** Nagymegyeren elhunyt Stern Mihály vallásos hittestvérünk. Satin főrabbi megható beszédben adott a nemes férfit elhunytá föltötti fájdalmanak kifejezést. Ezután még számos gyászbeszéd hangzott el. — **Nagyszombatban** hirtelen elhunyt a pozsonyi származású és kiváló lamdon híreben álló Fischer Lázár. Mély részvéttel temették. — **Léván** jobblétre szenderült Weisz Regina, a jótékonyaságáról közismert 88 éves matróna. Fiai: dr. Weisz Zsigmond (Aranyosmarót), Weisz József és Weisz Samu gyászolják.

— **Dunaszerdahelyen** elhunyt Wetzler Bernát 59 éves korában. Katz Antal rabbi elokvens beszédben méltatta a megdicsőült vallásos és jótékony lényét. Búcsúztatta még Schwarcz Juda rabbi, s Tauber Rafael a család nevében.

— **A most lefolyt görög polgárháború** színhelyéről a szigorú cenzura miatt nem szivárognak ki hírek Európába. De az közismert dolog, hogy Venizelos hívei még jobban gyűlölik a zsidókat, mint a többi görögök. Észak-Macedóniában rendkívül elkeseredett volt a harc és a lázadók véres csatákat vívtak pozícióikért, s valószínűleg sokat szenvedett az ottani zsidóság.

— **A galantai T. B.** megalakított kebelében egy „gemilüss cheszed”-osztályt, mely hivatva van kisiparosoknak és rászoruló kiskereskedőknek kisebb kamatmentes kölcsönöket folyósítani. Az elmúlt szombaton már szép összeget ajánltak fel snóderozás által a nemes célra.

Kóser של fajborok

Grosz J. József budai főrabbi úr hecserével.

Szemelt rizling 70 fillér, Édes tokaji szamorodni P. 1,20, tokaji aszu P. 3.— FAHN-borkereskedés, Budapest, Margit körút 3. Legkisebb rendeléseket is házhöz küld. Telefon: 53-4-81.

Kitünő orth. kóser bor של

asztali, pecsenye, tokaji- és csemegeborok; szilvórium, törköly, konyak, seprőpálinka, legolcsóbb árban házhöz szállítva. Saját gyártmányu sel peszach szóadviz, privátoknak is.

BÜCHLER JÓZSEF
Budapest, Kisdiófa-utca 5. sz.

Tokajhegyaljai saját termésti kóser של borok
korsónként is szállítva utánvét mellett:
I. asszu 3 l. korsóval együtt P. 7,50
I. édes számor. 3 l. " " P. 4.—
I. száraz " 3 l. " " P. 3,50
Fendrich Testvérek, Sátoraljaújhely
Viszonteladónak külön árajánlat.

BECKERT HUGÓ

parókakészítő specialista
A legújabb modellek állandóan raktáron.
Budapest, Dob ucca 27
(Skrek-ház) Mérsékelt árak!

קערעסמורער שמורה-מצות
בנמצא אצלי קמה שמורה משעת קצירה אף למהדרין גם מצות אפויים שמורים ומשומים בהשגחה הברידצ דפה קמה רחיים של יד 80 העללער הקילער מרחיים של מים 75 העללער, מצות שמורים 1,10. מצות משומים שמונים הנה למומרים גדולים ולרבנים אעשה הנה וכל הקודם וזה. גרשון אברהם קליין נכד הנאמן שמן רווק וציל

KLEIN-pászkasütőde
Bodrogkeresztur

Orth. kóser

של פסח

saját szüretelésű borok

Tokaji különlegességek és mindenféle pálinka של פסח chόμεcz árban!

Weisz Mendel
orth. vendéglője

Wesselényi-utca 18.
(Kazinczy-utca sarok)

Címre ügyelni!

(Sürgőnycím: Orth. Weisz, Budapest, Wesselényi-utca)

— **A h-böszörményi misnájosz-egyesület** a néhai R. Jakaj Jajszeff Güns főrabbi z. c. l. Jahrzeitja alkalmából vasárnap este (Niszson 5.) szíjüm-ünnepélyt tart.

— **Tisztelt hittestvéreink tudomására** hozzuk, hogy a nagybecsű vásárlóközönség kívánatára **בלי שלעמני** félig kész férfi- és flúruhábókból, raglánokból nagy raktárt állítottunk össze. Ajánljuk elsőrendű, mértékutáni szabóságunkat, hol prima gyapjuszövetekből kítúnó szabással s munkával mérték után **בלי שלעמני** készítünk öltönyöket, felöltöket, raglánokat, trencsókat, már 70 pengőtől. **DEUTSCH MÓR ÉS FIAI BUDAPEST, KÁROLY KIRÁLY ÚT 28.** Központi Városháza. Telefon: 80-1-07.

CSALÁDI HÍREK

(Négy sorig P 4, azonfelül soronként P 1.)
Reiner Mirjamot Jánosné, eljegyezte **Kohn Sámson** Vác-Körmen.

Hauer Illy Kiskunmajsa, dr **Schiffer Sándor** Eger, jegyesek.
Wieder Rózsika Gyöngyös, **Weiszberger Jakab** Hajdusóvár, jegyesek.

Guttman Rózsika Nagykálló, **Neumann Adolf** Mád jegyesek.

Fischer Sofikát Boskovic, eljegyezte **Haupt Henrik**, Vycapy—Opatovce.

Deutsch Lipé Hajdúnánás, eljegyezte **Schwartz Pizukát** Püspökladányból, a hačhái főrabbi unokáját.

Schreiber Nettikét a nagybereznai főrabbi leányát eljegyezte **Teitelbaum Arthur**, a putnoki főrabbi fia.

Rosenberg Ella Bethlenben házasságot kötött **Rosenberg Dáviddal**, a Zs. U. munkatársával, Oradea.

Liling Etelka Sebeskellemes, és **Guttman Jakab** Torna, a pozsonyi jesiva jeles növendéke jegyesek. (Guttman József és családja szívvelyesen gratulál.)

Orth. kóser של פסח

fűszerárak, ecet, kakaó, burgonyaliszt, paradicsom és mindennemű fűszer-áru, máceszliszt és tej a legolcsóbb árban
MUNCSIK GYULÁNÁL
Budapest, Kazinczy-utca 38. szám.

Orth. kóser של fűszerárak
ecet, burgonyaliszt, paradicsom, lekvár, legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kollmann Manó

Király uca 19. (Telefon: 41-2-97.)
Maczesz és tej, hitközségi árban.

מצות שנשמה ברחיים של סוסים ונאסתי עיי נשים עבריות בודים, והיא תחת השגחה דרב תאון הצדק דקהלתו שלישיא יוכלו להשיג אצלי מחירים: משומים 75 הנה, שמורה משעת קצירה 1,10 פ.

Schwarcz Ábrahám
pászkasütőde Nyirbátor

Chόμεczmentes púder, orth. kozmetikus gyártja
Vidékre 80 fillér bélyeg ellenében szállít. **B. Schmalhausen Böske** kozmetikus
Budapest, VII., Rombach u. 13, és Károly körút 19. — Debrecenben: Keszler Bernát, Csokonai u. 17. — Kivárdán: Halpert Jolán, Vörösmarty utca 12.

ORTH. KÓSER SEL PESZACH

nyers és pörkölt kávé-keverékeit, tea-keverékeit, aszalt szilvát, gyarmatárutakat, burgonyalisztet, déligyümölcsöket és minden husvétit árut, ismert kítúnó minőségekben, a legolcsóbb nagybani árakon, (kivánatra Blum főrabbi ur hecserével ellátva) ajánlja:

STARK HERMANN fűszernagykereskedés és villanyerőre berendezett nagypörköldé (Telefon: 22) **BERETTYÓÚJFALU**

NEUVIRTH TESTVÉREK órás és ékszerészek
Budapest, VI., Király-utca 28.

Brillians, ékszer, ezüst disztárgyak, gyertyatartók, menórák, serlegek, tórafelszerelések nagy választékban. Olcsó árak. Alkalmi vételek. — Saját műhely. — Brillians, arany és ezüst beváltás.

Szombat és ünnepnap zárva.

Pályázatok Apró hirdetések

Pályázatok és apróhirdetések díjazásában
Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Allástkeresőknek 10, ill. 20 fillér. Az összeg előre bízandó be; lehet 10 filléres levélbélyegekben is. Jelígs levelek továbbításához 20 fillér bélyeg mellékelendő

A kiskörösi orth. hitközség előljárósága, néhai Kohn Mórné, szül. Strassburger Róza hagyatékának tiszta jövedelméből még 500, azaz ötszáz pengőt fordít leányházásításra. Ennek elnyerésére pályázhatnak elsősorban a hagyományozó szegény vörökönai. A végrendelet értelmében csak azok a pályázók vehetők figyelembe, akik erre különben is érdemek. Az életkörülményeket részletesen ismertető és igazoló okmányokkal fellestelt kérvények legkésőbb április 15-ig címre küldendők.

Schwarcz Sándor hitk. elnök.

A miskolci izr. tanítónőképző intézet I. osztályába az 1935-36. iskolai évre felvételért pályázók szabályszerűen fellestelt folyamodványait április 30-ig nyújtás be. A felvétel kelékei: 14-16 éves kor, legalább jórendű ált. előmenetel, tanítónői pályára testi alkalmasság. Érettségi bizonyítvány alapján felvételt a IV. osztályba április 30-ig lehet folyamodni. Megkeresésre tájékoztatót küld és részletes felvilágosítást ad:

Dr. Serbu Adolf igazgató.

Orth. kóser מדין שוה fűszerárak

mácesz, bor, szilvórium, elsőrendű minőségben a legolcsóbb napi árban. Tejet és mindennemű rendelést pontosan házhoz szállítok. Vidéki rendelések pontos és szakszerű csomagolásban. Brünn utóda Engländer VIII. Karpfenstein u. 1. Teleki-tér sarok. Fiók: Népszínház u. 22. — Telefon: 30-9-24.

Orth. kóser מדין שוה szilva, burgonyaliszt, ecetsav, saját pörkölésű kávék, szilvórium, baracklekvár nagyban és kicsinyben.

Özv. Papper Dezsőné, Dob-utca 19. (Telefon: 34-5-30)

A budapesti orth. izr. hitközség felügyelete alatt termelt husvétii orth. kóser palacktej és tejtermékek

kaphatók és megrendelhetők összes fiókjainkban és az orth. fűszerkereskedőknél.

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Divatos, izléses parókákat hullámos hajból
PIECHNIK és MECHTL-nél
Hajműterem IV., Váci-utca 18. Mérsékelt árak!

HUSZONÖT ESZTENDEJE közvetít házasságokat NAGY JENŐ Budapest. Rákóczi-ut 61. Telefon.

JOBBSZICÓLEÁNY gyermekekhez ajánlkozik. Háztartásban segít, varráshoz ért. Cím válaszlapon a kiadóban.

ÉRETTSÉGIZETT, perfekt magyar-német magántisztviselő mindenféle munkát vállal. Esetleg benősülne. Kertész, Budapest, VII., Hernád-utca 33. (Szántó címén)

JELES JESIVÁKAT végzett fiatalember elmenne házitánítónak, ahol esetleg üzletben is segíthetné. Cím kettőslapon a kiadóban.

BENŐSÜLHET vallásos, intelligens fiatalember. „Jól menő üzlet” jelige. (20 fillér bélyeg.)

KERESEK jó böcher, aki böcherfiammal tanulna helybeli jesivában és naponta 3 órát tanulna chümet elemista fiammal. Teljes ellátás és fizetés. „Maszmid” jelige. (20 fill. bélyeggel.)

CSINOS, MODERN, kimondottan vallásos, okos, üzletben perfekt hugom részére biztos egzisztenciával rendelkező orth. fiatalembert keresek, ki modorával, stb. hugomnak megtetszene. „7000 deponálva” jeligére.

MEGNŐSÜLNE jó zsidó családból, 26 éves fiatalember. „Péküzem” jeligére, Müllerhez, Bratislava, Edlov-dvor.

KERESZTURI JESIVÁBAN néhány böcher, szigorú felügyelet mellett, teljes ellátást nyerhet ingyen. Cím: Schlesinger Herman főrabbi, Bodrogkeresztúr.

JESIVO KETANO (jesivaelőlkészítő) vezetését jutányosan vállalja, hatóraszahajró-val rendelkező fiatal ház. Cím a kiadóban.

„MIRA” angol-francia női divatterme Bratislava, Edlov-dvor. Elsőrangú szalonnunka. Renckívül mérsékelt árak. Fazonsnitteket mérték után készít!

KERESEK csinos leányom részére kitünő hangú fiatalembert, kit nagyobb hitközségnél kántori állásba juttatnék. Jelige: „Hozomány is van”.

CERTIFIKÁTOMMAL házasság útján válásos nő velem Palesztinába kimehet. „800 P” jelige.

VAS-ÉS FÜSZER üzletembe egy jó fiút tanulónak felveszek. Cím: Brack Fülöp, Jászkarajenő.

BÖCHER elmenne üzletbe, vagy házitánítónak, csakis orth. házba. Cím kettőslapon a kiadóban.

SZÉP UTCAI SZOBA tisztességes fiatalembernek azonnal kiadó. Teilerné. Telefon: 419-19.

ÖNÁLLÓ, biztos egzisztenciával rendelkező, minden információt kibíró, 28 éves fiatalember megnősülne. Reflektál jobb orth. családból iskolázott, csinos, szép leányra. „8000” jeligére.

KERESEK vidékre, orth. zsidó leányt, aki két tagu családnál minden házimunkát elvégez. Fizetés megegyezés szerint. Cím: „Megbízható”, Komarno, Poste-restante (Szlovencsko).

Orth. kóser מדין שוה fűszerárak

macesz, maceszliszt, tej, fűszerárak, boszniai szilva, burgonyaliszt, eceteszenec, ceres, csokoládé, kakaó, lekvár, paradicsom, bor, szilvórium stb. legregőbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Özv. SCHLANGER BERTALANNÉ

Budapest, Laudon-u. 7. Tel.: 12-6-72.

Eladás nagyban és kicsinyben

Egész éven át és peszachra is a legfinomabb vaj és sajtok. Vidéki rendelések pontosan eszközöltnék. Referenciát a budapesti orthodox rabbinátus nyújt.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ

Springer nyomda Bethlen Gábor u. 33.

Budapest, 1935. április 17.
5695. Niszon 14.

Ünnepi kettős-szám

60 fillér

XI. évfolyam, 15-16. sz.

אלנעמינע יידישע צייטונג

כה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:

Groszberg Lipót ז"ל

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-UTCA 48

Telefon: 42-5-90. Csekk száma: 50.791.

Egész évre: 20 pengő. Külföldre P 25.

Szerkeszti:

Groszberg Jenő

A bölcs fiú a Hagadában

Írta: Óbudai Freudiger Ábrahám kormányfőtanácsos, a bpesti orth. hitk. elnöke

„Mó hoédajsz v'hachükim v'hamispótím aser czivvó Hasém elajkénú eszechem — melyek azok a tanubizonyosságok, a törvények és előírások, amelyeket az Örökkévaló, a mi I'tenünk nektek elrendelt.” (D'vórim 6. 20.)

A Hagada szerzője megvilágításában a bölcs fiú kérdése ez. Erre a kérdésre, mondja a Hagada, felelni kell ezzel, hogy: „Világosítsd fel a Peszach törvénye szerint, nem szabad a Peszach-áldozat után utóéletet fogyasztani.” Vajon mire gondolt a tannaitikus hagyomány, amikor ebben találja a legfőbb törvényt? Ám, ha az ünnep által ébresztett hangulatban elgondolkodunk a zsidóság történetében sorsdöntő fordulaton, a Miczrájimból való kiszabadulás nagy eseményén — amely azóta kizendül minden vallási hagyományunkból és szertartásunkból, amely előfeltétele és előidézője volt a kinyilatkoztatásnak, s amely vallási hagyományaink keretében feladatunkká tette az örök erkölcsi eszmék hirdetését, — belátjuk, hogy mély igazság rejlik abban, hogy a Peszacháldozat előírásában benne foglaltatik mind a három: a tanubizonyosság (édüsz), vallási törvények (chükim), általános emberi erkölcsöt hirdető rendeletek (mispótím). Ezt a hármas gondolatcsoporthoz megtaláljuk a kinyilatkoztatás első okmányában: a Tiz-Igében. A magát megnyilatkozó i'teni dicsőség hivatkozik tanubizonyosággépen a Miczrájimból való kivonulásra. (Onaj-chi Hasém Elajkecho aser hajcészichó méerecz miczrájim...) Az Egyiptomból való kiszabadulás: hitünknek történeti valósága és megdönthetetlen alátámasztása. Erről szól R. Avrohom Even Eszo, amikor felveti a kérdést,

R. Jehudó Halévi nyomán: Miért hivatkozik az Örökkévaló az Egyiptomból való kivonulásra és nem a világ teremtésére?

— Azért, mondja Even Eszo, mert a peszachi szabadság, Izráel életének egyik legnagyobb élménye és most is tanubizonyosságot jelent számunkra a történetünkben megnyilatkozó i'teni gondviselésre. A kinyilatkoztatás tartalma továbbra azokat a törvényeket, amelyek szorosan vett vallás törvények, amelyek I'ten és ember közötti viszonyunkra vonatkoznak, amelyek a kettő közötti lelkipapcsolatot mélyíteni, nemésíteni, tartalommal ellátni akarják (chükim), amelyeknek értelmét azonban nem foghatja fel emberi értelem, hanem I'jav szavaival élve mondhatjuk: Elajkim hévün dárkha — I'tea ismeri útját s ő tudja az Ő helyét”. Ehhez csatlakoznak az általános erkölcsi törvények (mispótím), amelyekben felénk ragyog az igazi humanizmus, a valódi, legnemesebb értelemben vett emberiség, amely arra akarja nevelni az embert, hogy lelkének alaphangulata, életének rúgója, atmoszférája, amelyben szelleme lélekezik, talaja, amelyben gyökeredik: a becsület, a jog, az igazság legyen.

Ezt a hármat megtaláljuk a Peszach törvényeiben. Ott van a „tanubizonyosság” az i'teni gondviselésről, a rab-szolganép felszabadulása, a kényúrporba hullása, a zsarnok pusztulása, az elnyomottak megsegítése. A peszachi áldozattal összefüggő előírások (zajsz chükasz hapószach), amelyeket nem tudunk magunknak pontosan megmagyarázni, erősíteni akarjuk a mi hitünket, bizalmunkat: a végtelen, az emberi gyarlóságot és rövidlátást felülmúló bölcsességben, amint a Rambam vallja az

áldozati előírásokkal kapcsolatban: „Omajk, omajk, mi jimczóenü — melyek, melyek azok, semhogy az ember megtalálhatja és kifürkészhetné az ő okaikat”. De a Tóra a peszachi áldozattal kapcsolatban hirdeti az általános emberi vonatkozásokat, az embernek jogát az élethez, egyenlőséghez: „Egy törvénytek legyen nektek s a bevándoroltak”. Milyen mélyre süllyed az emberiség ettől a szellemi magaslattól, milyen mélyre hanyatlott ettől az erkölcsi piedesztáltól, hogy e tórai szavaknak verőfényes sugarát ne érezze! Amikor a tórai fiú kérdezi: „Melyek azok a bizonyosságok, törvények és előírások, amelyeket az Örökkévaló a ti I'tenetek parancsol nektek”, azt a feleletet kapja: „Szolgák voltunk Egyiptomban”. A Hagada szerzője joggal a bölcs fiú kérdését látja benne, mert mind a három — történeti öntudat, vallási törvény, emberszeretet előírása — egybeolvad a peszachi törvényben, amellyel a zsidóság nekiindult történeti hivatásának; már ezzel a törvénnyel rakta le a zsidó felfogás alapjait a Tóra. Ez a felfogás hadat üzen a fajgyűlöletnek, mely az elnyomásra jogcímet kereső elfogultságból táplálkozik.

A peszachi törvény tanítja: a különleges vallási előírások igazi tartalmát és bensőséget kölcsönöznek az általános emberi etikának.

A zsidóság lényével ellenkezik, ha ezt a hármat el akarjuk választani egymástól: ha a történeti tudat faji göggé; ha a vallási szertartás az emberi erkölccsel ellentétes lesz; ha az általános emberi, hagyomány-tagadással, tradíció-elvetéssé fajul. A Tóra egységének megzavarását jelenti ez az elfajulás.